

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PA-2921

[Total No. of Pages : 4

[5956]-407

M.Com. (Semester - IV)

409 : CO-OPERATION AND RURAL DEVELOPMENT

Recent Advances in Co-operative and Rural Development

(2019 Pattern) (CBCS)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 60

Instructions to the candidates:

- 1) Question No. 1 and Question No. 6 are compulsory.
- 2) Solve any Three questions from Question No. 2 to Question No. 5.
- 3) Figures to the right side indicate full marks.

Q1) Fill in the blanks by selecting suitable choice (any 6) :

[6]

- i) _____ state in India has maximum farmers suicide.
 - a) Kerala
 - b) Maharashtra
 - c) Karnataka
 - d) Bihar
- ii) _____ is stated the principles of Co-operation.
 - a) D.R. Gadgil
 - b) R.D. Gorwala
 - c) Co-operative act
 - d) International Co-operative Union
- iii) _____ member from a family can be the member of self help group.
 - a) 1
 - b) 2
 - c) 5
 - d) 7
- iv) _____ is known as the founder of Micro Finance.
 - a) Mahatma Gandhi
 - b) Mahammad Yunus
 - c) Amartya Sen
 - d) V.K. Mehta
- v) _____ is more important in Co-operative Society.
 - a) People
 - b) Capital
 - c) Government
 - d) Worker
- vi) Due to Globalization Production Cost of Co-operative institutes _____.
 - a) Increased
 - b) Decreased
 - c) Constant
 - d) Not changed

P.T.O.

Total No. of Questions : 6]

PA-2921

[5956]-407

M.Com. (Semester - IV)

409 : CO-OPERATION AND RURAL DEVELOPMENT
Recent Advances in Co-operative and Rural Development
(2019 Pattern) (CBCS)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 60

- सूचना : 1) प्रश्न क्र. 1 आणि प्रश्न क्र. 6 सक्तीचे आहे.
2) प्रश्न क्रमांक 2 ते प्रश्न क्र. 5 मधील कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.
3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. (कोणतेही 6) [6]
- i) भारतातील राज्यामध्ये सर्वात जास्त शेतकरी आत्महत्या झालेल्या आहेत.
अ) केरळ ब) महाराष्ट्र
क) कर्नाटक ड) बिहार
- ii) यांनी सहकाराची तत्वे सांगितली आहे.
अ) डी. आर. गाडगीळ ब) आर. डी. गोरवाला
क) सहकारी कायदा ड) आंतरराष्ट्रीय सहकारी संघ
- iii) एका कुटूंबातील सदस्य स्वयं सहायता गटाचे सदस्य होऊ शकतात.
अ) 1 ब) 2
क) 5 ड) 7
- iv) यांना सूक्ष्म वित्ताचे जनक म्हणून ओळखले जाते.
अ) महात्मा गांधी ब) महम्मद युनूस
क) अमर्त्य सेन ड) व्ही. के. मेहता
- v) सहकारी संस्थेमध्ये जास्त महत्वाचे असतात.
अ) लोक ब) भांडवल
क) सरकार ड) कामगार
- vi) जागतीकीकरणामुळे सहकारी संस्थांचा उत्पादन खर्च
अ) वाढला ब) घटला
क) स्थिर आहे ड) बदलला नाही

vii) स्वयं सहायता गट बँक जोडणी कार्यक्रम प्रथमता ने सुरू केला.

अ) आर आर बी

ब) नाबार्ड

क) आर बी आय

ड) एस बी आय

viii) ही सहकारी संस्थांची सामाजिक जबाबदारी नाही.

अ) नफा महत्तमीकरण

ब) सामाजिक कल्याण

क) सामाजिक विकास

ड) समुदाय विकास

प्रश्न 2) सहकारी तत्वांचे सिद्धांत व अंमलबजावणी स्पष्ट करा. [14]

प्रश्न 3) जागतिकी करणामुळे सहकारी संस्थांसमोर निर्माण झालेली आव्हाने सांगून ती सोडविण्यासाठीचे उपाय स्पष्ट करा. [14]

प्रश्न 4) सूक्ष्म वित्ताचे प्रकार सांगून सूक्ष्म वित्ताच्या विकासातील स्वयं सहायता गटांची भूमिका स्पष्ट करा. [14]

प्रश्न 5) शेतकरी आत्महत्येची कारणे सांगा. [14]

प्रश्न 6) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) [12]

अ) व्यावसायिक सामाजिक जबाबदारी

ब) सिक्स सिग्मा

क) सूक्ष्म वित्त

ड) शाश्वत ग्रामीण विकास

